

UCHWAŁA NR XV/134/2012
RADY MIEJSKIEJ W SUPRAŚLU

31 stycznia 2012 r.

**w sprawie uchwalenia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony
Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Supraśl na lata 2012 – 2017**

Na podstawie art.18 ust.1 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz.1591; z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806; z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568; z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, Nr 167, poz. 1759; z 2005 r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457; z w 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337; z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218; z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458; z 2009r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz. 1241; z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40, poz.230, Nr 106, poz. 675; z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz.777, Nr 217, poz.1281), oraz art. 110 ust.10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U z 2009r. Nr 65, poz. 554, Nr 157, poz. 1241, Nr 175, poz. 1362, Nr 202, poz. 1551, Nr 219, poz. 1706, Nr 221, poz. 1738, z 2010r. Nr 28, poz. 146, Nr 40, poz. 229, Nr 81, poz. 527, Nr 125, poz. 842, z 2011r. Nr 81, poz. 440, Nr 106, poz. 622, Nr 149, poz. 887) oraz art. 6 ust.1 i ust.2 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493; z 2009r. Nr 206, poz. 1589; z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 125, poz. 842 z 2011r. Nr 149, poz.877) - uchwała się, co następuje:

- § .1 Uchwała się Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy na lata 2012 – 2017, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § .2 Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi.
- § .3 Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.
- § .4 Traci moc Uchwała Nr XXVI/254/09 Rady Miejskiej w Supraslu z dnia 29 stycznia 2009 r. w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2009 - 2013.

Przewodniczący Rady Miejskiej
mgr Wojciech Fiłonowicz

Załącznik
do uchwały Nr XV/134/2012
Rady Miejskiej w Supraślu

z dnia 31 stycznia 2012r.

Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Supraśl na lata 2012 – 2017

**ROZDZIAŁ I
ZAŁOŻENIA OGÓLNE**

Obowiązek opracowania gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie wynika z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.), zgodnie z którym do zadań własnych gminy należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Zgodnie z art. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) przez przemoc w rodzinie należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Najczęściej występująca przemoc to: przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna, ekonomiczna i zaniedbanie. Wszystkie formy przemocy wzajemnie się przenikają i uzupełniają. Ofiary rzadko doświadczają tylko jednej formy przemocy co tylko powiększa ogrom krzywdy doznawanej przez osoby dotknięte przemocą.

Przemoc jest zjawiskiem złożonym, wieloaspektowym, rozpatrywanym w czterech

perspektywach: prawnej, psychologicznej, moralnej i społecznej. Dlatego przeciwdziałanie jej wymaga podejścia interdyscyplinarnego.

Z punktu widzenia prawa przemoc uznawana jest za przestępstwo, co zobowiązuje służby policyjne i wymiar sprawiedliwości do interweniowania, podejmowania działań na rzecz ochrony ofiar, ścigania i karania sprawców. Aspekt psychologiczny zwraca uwagę na mechanizmy przemocy w rodzinie, na relacje między ofiarą i sprawcą, na odczuwane przez ofiarę skutki przemocy, a także na możliwości wyjścia z przemocy. Spojrzenie od strony moralnej odwołuje się do wartości, takich jak poszanowanie życia ludzkiego, zdrowia i godności ludzkiej. Zaś z punktu widzenia społecznego, zwracają uwagę funkcjonujące mity i stereotypy usprawiedliwiają zachowania przemocowe.

ROZDZIAŁ II

DIAGNOZA POTRZEB

Według badań przeprowadzonych wśród pedagogów, nauczycieli i rodziców na terenie gminy Supraśl aż 72 % respondentów podało, że wzrasta zjawisko stosowania przemocy wśród dzieci i młodzieży. Do głównych przyczyn zaliczają nieumiejętność radzenia sobie z emocjami, złe wzorce wyniesione z domu, powszechność agresji w mediach. Większość pedagogów i nauczycieli spotkała się z przemocą w szkole. Według nich do zachowań związanych z agresją/ przemocą najczęściej dochodzi podczas przerw, na korytarzach, na podwórku. Są to zarówno wulgaryzmy, kłótnie, jak również bójki. Analiza wyników uzyskanych na podstawie badań przeprowadzonych wśród dzieci i młodzieży potwierdza opinie grona pedagogicznego – prawie 60% uczniów deklaruje, iż miało kontakt z przemocą w szkole.

Diagnoza potrzeb wynika z diagnozy uzależnień od środków psychoaktywnych i występowania przemocy w opinii nauczycieli, pedagogów i rodziców uczniów miasta Supraśl sporządzonej przez firmę badawczą Pretendent.

Według danych zawartych w wywiadach środowiskowych klientów MOPS w Supraślu, na terenie Gminy Supraśl przemoc w rodzinie najczęściej występuje w rodzinach najuboższych, jest powiązana z alkoholizmem, niskimi dochodami na osobę w rodzinie, niskim wykształceniem, małą świadomością społeczną. Przypadki znęcania najczęściej występują w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny. Praktycznie ofiary przemocy boją się, a niejednokrotnie wstydzą się o tym mówić i

rozgłaszać. Trudno jest im w tych sprawach zeznawać na policji, w sądzie czy informować o tym pracownika socjalnego. Mają nadzieję, że sprawca przemocy zmieni swoje postępowanie i dlatego godzą się, aby przemoc ta trwała. Tylko zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwaniu, poprzez zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom.

Z uwagi na powyższe fakty konieczne jest podjęcie działań zmierzających w kierunku edukacji społeczeństwa, dostarczenie wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemami. Niezbędne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy.

ROZDZIAŁ III

PODSTAWA PRAWNA

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

1. Ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.)
2. Ustawę z dnia 12 marca 2004r. pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.)
3. Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.)
4. Ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485 z późn. zm.)

Program jest spójny z Programami:

1. Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Supraśl na lata 2009-2017.
2. Gminnym Programem Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Supraśl na lata 2012 – 2016.
3. Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2012

ROZDZIAŁ IV

ZASOBY GMINY

1. Na terenie Supraśla funkcjonują służby, które w zakresie swoich kompetencji mają zadanie przeciwdziałać przemocy w rodzinie. Są to przede wszystkim:

- 1) Posterunek Policji,
- 2) Ośrodek Pomocy Społecznej,
- 3) Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2. Instytucje i organizacje na terenie gminy Supraśla spotykające się ze zjawiskiem przemocy i jego skutkami w codziennej działalności to:

- 1) Placówki oświatowe – szkoły i przedszkola;
- 2) Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień;
- 3) Świetlica socjoterapeutyczna;
- 4) Placówki służby zdrowia.

3. Instytucje spoza terenu gminy Supraśl działające na rzecz przeciwdziałania przemocy to:

- 1) Białostocki Ośrodek Interwencji Kryzysowej;
- 2) Sąd Rejonowy, Prokuratura;
- 3) Służba kuratorska.

ROZDZIAŁ V

CELE PROGRAMU

1. Cele strategiczne:

- 1) Sukcesywne ograniczanie skali zjawiska przemocy w rodzinie poprzez profilaktykę i edukację w tym zakresie na terenie Miasta i Gminy Supraśl.
- 2) Wsparcie osób doznających przemocy poprzez stworzenie efektywnie funkcjonującego systemu chroniącego ofiary przemocy.
- 3) Oddziaływania ukierunkowane na sprawców przemocy

2. Cele szczegółowe

Cele strategiczne Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie realizowane będą poprzez podejmowanie działań w następujących obszarach:

- 1) Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy.
- 2) Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej mieszkańców Gminy Supraśl na temat zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania pomocy.
- 3) Zwiększenie dostępności i efektywności działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie adresowanych do różnych grup odbiorców.
- 4) Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
- 5) Zapewnienie kompleksowej pomocy ofiarom przemocy oraz członkom ich rodzin.
- 6) Integracja środowisk i działań na rzecz budowania lokalnego Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Gminie Supraśl.
- 7) Podniesienie skuteczności działań interwencyjnych wobec sprawców przemocy.

ROZDZIAŁ VI

DZIAŁANIA I SPOSOBY REALIZACJI

1. Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie

- 1) zbieranie i uaktualnianie informacji na temat rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie oraz zasobów środowiska lokalnego (statystyki policyjne, sądowe, dane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, GKPiRPA, z Palcówek Oświatowych, Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień oraz badanie ankietowe przeprowadzone wśród mieszkańców);
- 2) przygotowywanie raportów o przemocy w rodzinie, zasobach środowiska lokalnego i potrzebach szkoleniowych;
- 3) monitorowanie na bieżąco problematyki przemocy w rodzinie i udzielanej pomocy.

2. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej mieszkańców na temat zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania pomocy

- 1) prowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnej (lokalna prasa, internet) na temat zjawiska przemocy, jej skutków oraz możliwości jej przeciwdziałania;
- 2) przygotowanie materiałów informacyjnych dla osób doznających przemocy oraz osób stosujących przemoc (ulotek, broszur, plakatów) o zagrożeniach przemocy w rodzinie i

możliwościach uzyskania pomocy (rodzaj świadczonej pomocy, dokładny adres, godziny przyjęć) i umieszczenie ich w miejscach ogólnodostępnych.

3. Zwiększenie dostępności i efektywności działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie adresowanych do różnych grup odbiorców

- 1) realizacja programów edukacyjnych adresowanych do dzieci, młodzieży i nauczycieli;
- 2) realizacja programów profilaktycznych ukierunkowanych na rozwój umiejętności wychowawczych rodziców, ze szczególnym uwzględnieniem wychowywania bez przemocy (warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców).

4. Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

- 1) Udział pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w szkoleniach, podnoszących ich wiedzę i umiejętności związane ze świadczeniem pomocy ofiarom przemocy oraz skutecznymi działaniami interwencyjnymi wobec sprawców przemocy.

5. Zapewnienie kompleksowej pomocy ofiarom przemocy oraz członkom ich rodzin

- 1) praca Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych na rzecz rodzin dotkniętych przemocą;
- 2) zatrudnienie psychologa/ terapeuty w Punkcie Konsultacyjnym ds. Uzależnień w celu udostępnienia konsultacji osobom i rodzinom dotkniętym przemocą;
- 3) zapewnienie pomocy psychologicznej indywidualnej i grupowej dla dzieci i młodzieży będących świadkami i/lub ofiarami przemocy domowej;
- 4) praca socjalna i pomoc materialna osobom lub rodzinom dotkniętym przemocą dostosowana do potrzeb, zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej;
- 5) podjęcie działań zmierzających do zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

6. Integracja środowisk i działań na rzecz budowania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w gminie Supraśl

- 1) wypracowanie procedur współpracy pomiędzy służbami i instytucjami wchodzącymi w skład Zespołu Interdyscyplinarnego, funkcjonującymi na terenie Gminy Supraśl na rzecz efektywnego monitorowania i przeciwdziałania przemocy;
- 2) umożliwienie wymiany doświadczeń i dobrych praktyk pomiędzy w/w podmiotami.

7. Podniesienie skuteczności działań interwencyjnych wobec sprawców przemocy

- 1) praca Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych ze sprawcami przemocy;
- 2) kierowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc.

ROZDZIAŁ VII PODSTAWOWE ZADANIA

Lp.	Tematy	Zadania	Termin	Odp. za realizację
Tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.				
1.	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez:	- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, - inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, - inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc, - opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach, - monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy oraz rodzin w których dochodzi do przemocy, - prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy, - wypracowanie procedur współpracy pomiędzy instytucjami zajmującymi	2012 - 2017	Zespół Interdyscyplinarny

		się przemocą		
2.	Realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz pracy ze sprawcą przemocy	- procedura „Niebieskiej Karty” - zatrudnienie psychologa w Punkcie Konsultacyjnym ds. Uzależnień na potrzeby osób lub rodzin dotkniętych przemocą, - określenie sposobu rozwiązania problemów związanych z przemocą, dotyczących indywidualnych środowisk m.in. kierowanie wniosków do sądu, kierowanie do punktu konsultacyjnego ds. uzależnień.	2012-2017	Zespół Interdyscyplinarny, Policja, GKPiRPA, MOPS, Sąd Rejonowy, kuratorzy
1.	Podwyższenie umiejętności kadry podmiotów lokalnych.	- systematyczne podnoszenie wiedzy i kwalifikacji przedstawicieli różnych grup zawodowych tj. pracowników socjalnych, pracowników służby zdrowia, członków GKPiRPA, dzielnicowych policji, członków ZI	2012-2017	Kierownik MOPS, Zespół Interdyscyplinarny, GKPiRPA,
Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.				
4	Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją.	- prowadzenie zajęć informacyjno-edukacyjnych, - wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom nie agresywnym.	2012-2017	Zespół Interdyscyplinarny, GKPiRPA, Placówki Oświatowe, Organizacje Pozarządowe Parafie
	realizacja programów profilaktycznych ukierunkowanych na rozwój umiejętności wychowawczych rodziców, ze	- warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców,	2012-2017	Zespół Interdyscyplinarny, GKPiRPA, Placówki Oświatowe, Organizacje Pozarządowe

	szczególnym uwzględnieniem wychowywania bez przemocy			Parafie
	Przygotowanie i udostępnianie broszur i ulotek informacyjnych o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczenia przemocy w rodzinie.	rozpowszechnienie materiałów informacyjnych o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie za pośrednictwem internetu, prasy lokalnej, tablic ogłoszeń,	2012-2017	Zespół Interdyscyplinarny, MOPS, GKPiRPA, Placówki Oświatowe, Służba zdrowia, Policja, Parafie, sołtysi, organizacje Pozarządowe

ROZDZIAŁ VIII

PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

1. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie.
3. Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
4. Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.
5. Zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy

ROZDZIAŁ IX

FINANSOWANIE PROGRAMU

1. Program będzie finansowany ze środków budżetu gminy Supraśl, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.